

IR35 – Bạn Trong Hay Ngoài Quy Định?

Hướng dẫn đơn giản về phân loại contractor và người lao động tại Anh

Biên soạn bởi: Lieu Vo **Năm thuế:** 2025-26

Nếu bạn làm việc thông qua Limited Company của mình với tư cách là contractor, bạn cần hiểu về IR35. Đây có thể là sự khác biệt giữa việc giữ được nhiều tiền hơn, hoặc phải nộp thuế nhiều hơn đáng kể. Hướng dẫn này giải thích đơn giản kèm theo các ví dụ thực tế.

IR35 Là Gì?

IR35 là một quy định thuế do HMRC ban hành nhằm ngăn chặn tình trạng “nhân viên giả danh contractor.” Ý tưởng rất đơn giản: nếu bạn làm việc thông qua Limited Company nhưng cuộc sống làm việc hàng ngày của bạn trông giống như một nhân viên, HMRC muốn bạn nộp thuế như một nhân viên.

Ví dụ

Sarah là lập trình viên. Cô ấy thành lập Limited Company và ký Contract với một ngân hàng 5 ngày một tuần, từ 9 giờ sáng đến 5 giờ chiều, dùng laptop của ngân hàng, ngồi tại bàn làm việc của ngân hàng và tham dự các cuộc họp nhân viên. Cô tự gọi mình là contractor, nhưng HMRC nói cô trông giống nhân viên. IR35 áp dụng.

Ví dụ

James cũng là lập trình viên có Limited Company. Anh làm việc cho ba khách hàng khác nhau cùng lúc, tự sắp xếp giờ làm, dùng thiết bị của riêng mình và có thể gửi đồng nghiệp thay thế nếu cần. Anh thực sự tự kinh doanh. IR35 không áp dụng.

Tại Sao Quan Trọng?

Sự khác biệt về thuế rất lớn. Ngoài IR35, contractor có thể nhận lương nhỏ từ công ty và phần còn lại dưới dạng cổ tức, được đánh thuế ở mức thấp hơn. Trong IR35, toàn bộ thu nhập được tính là thu nhập từ làm việc, nghĩa là thuế thu nhập và National Insurance đầy đủ đều phải nộp.

Tình huống	Ngoài IR35	Trong IR35
Thu nhập Contract	£80,000	£80,000
Thuế + National Insurance (ước tính)	Khoảng £22,000	Khoảng £34,000
Thu nhập thực nhận (ước tính)	£58,000	£46,000

Con số chỉ mang tính minh họa. Số thực tế phụ thuộc vào hoàn cảnh cá nhân.

Ba Bài Kiểm Tra Chính

Không có một quy tắc duy nhất quyết định tình trạng IR35. HMRC xem xét toàn bộ bức tranh, nhưng ba yếu tố quan trọng nhất là:

1. Substitution (Thay Thế) – Người khác có thể làm việc của bạn không?

Nếu bạn có thể gửi người thay thế có đủ năng lực để làm việc và khách hàng không thể nhất quyết yêu cầu chính bạn làm, điều này mạnh mẽ gợi ý rằng bạn là contractor thực sự.

Ví dụ

Contract của Tom cho phép anh gửi người thay thế. Khi anh bị ốm hai tuần, anh sắp xếp cho một đồng nghiệp hoàn thành dự án. Khách hàng chấp nhận mà không phản đối. Đây là quyền substitution thực sự, bằng chứng mạnh mẽ cho việc nằm ngoài IR35.

2. Control (Kiểm Soát) – Ai quyết định bạn làm việc như thế nào?

Nếu khách hàng nói cho bạn chính xác phải làm gì, khi nào làm và làm như thế nào. Điều đó trông giống việc làm. Một contractor thực sự được thuê để đạt được kết quả và tự quyết định cách thực hiện.

Ví dụ

Emma là chuyên gia tư vấn marketing. Khách hàng cho cô mục tiêu chiến dịch và hạn chót. Emma tự quyết định cách tiếp cận, làm việc tại nhà theo giờ của mình và xuất hóa đơn cho dự án đã hoàn thành. Ít kiểm soát, chỉ ra ngoài IR35.

Ví dụ

Dan là nhà thiết kế đồ họa ký Contract với một công ty lớn. Anh phải có mặt tại văn phòng từ 9-5, tham dự cuộc họp briefing hàng ngày và thực hiện theo hướng dẫn của giám đốc sáng tạo cho từng nhiệm vụ. Kiểm soát cao, chỉ ra trong IR35.

3. Mutuality of Obligation (Nghĩa Vụ Lẫn Nhau) – Có sự kỳ vọng về việc làm liên tục không?

Trong một quan hệ contractor thực sự, khi dự án kết thúc, không có nghĩa vụ nào đối với khách hàng phải cung cấp thêm việc làm, và không có nghĩa vụ nào đối với bạn phải chấp nhận. Nếu có kỳ vọng ngầm rằng việc làm sẽ tiếp tục, điều đó bắt đầu trông giống việc làm.

Ví dụ

Lisa kết thúc Contract 3 tháng của mình. Khách hàng không có nghĩa vụ gia hạn, và Lisa không có nghĩa vụ ở lại. Cô chuyển sang khách hàng khác. Ngắt quãng rõ ràng. Không có Mutuality of Obligation.

Các Yếu Tố Khác HMRC Xem Xét

Ngoài ba bài kiểm tra chính, HMRC cũng xem xét:

Yếu tố	Trông giống việc làm	Trông giống tự kinh doanh
Thiết bị	Khách hàng cung cấp laptop, điện thoại, bàn làm việc	Bạn dùng thiết bị của riêng mình
Hòa nhập	Bạn có email công ty, xuất hiện trên sơ đồ tổ chức	Bạn rõ ràng là nhà cung cấp bên ngoài
Rủi ro tài chính	Bạn được trả dù kết quả thế nào	Bạn tự sửa lỗi với chi phí của mình
Độc quyền	Bạn không thể làm việc cho ai khác	Bạn có nhiều khách hàng
Nghỉ phép / ốm đau	Khách hàng trả lương khi bạn nghỉ	Không làm việc, không nhận tiền

Ai Quyết Định Tình Trạng IR35 Của Bạn?

Điều đó phụ thuộc vào quy mô của khách hàng bạn đang làm việc:

Loại khách hàng	Ai quyết định	Họ phải làm gì
Công ty tư nhân nhỏ (doanh thu dưới £15 triệu)	Bạn (contractor)	Tự đánh giá tình trạng và lưu hồ sơ
Công ty vừa và lớn	Khách hàng cuối (nhà tuyển dụng)	Cấp Status Determination Statement (SDS)
Khu vực công (NHS, hội đồng, v.v.)	Khách hàng cuối	Cấp SDS bằng văn bản

Công ty "nhỏ" phải đáp ứng ít nhất 2 trong 3 điều kiện: doanh thu dưới £15 triệu, tổng tài sản dưới £7.5 triệu, dưới 50 nhân viên. Ngưỡng này được nâng lên từ tháng 4 năm 2025.

Status Determination Statement (SDS) là tài liệu bằng văn bản từ khách hàng xác nhận Contract của bạn nằm trong hay ngoài IR35, và giải thích lý do. Bạn có quyền nhận được tài liệu này, và bạn có thể khiếu nại nếu không đồng ý.

Ví dụ

Mike nhận được SDS nói Contract của anh nằm trong IR35. Anh không đồng ý vì anh làm việc tại nhà, dùng thiết bị của mình và có ba khách hàng khác. Anh chính thức khiếu nại SDS. Khách hàng có 45 ngày để phản hồi với quyết định sửa đổi hoặc lý do. Nếu họ không phản hồi, trách nhiệm bồi hoàn về phía khách hàng.

Điều Gì Xảy Ra Nếu Bạn Nằm Trong IR35?

Nếu Contract của bạn nằm trong IR35, thuế sẽ được khấu trừ trước khi bạn nhận thanh toán, tương tự như đang trong bảng lương. Limited Company của bạn vẫn tồn tại và vẫn xuất hóa đơn cho khách hàng, nhưng thu nhập được tính là thu nhập từ việc làm.

- Thuế Thu Nhập được khấu trừ tại nguồn thông qua PAYE
- National Insurance của nhân viên (8%) được khấu trừ
- National Insurance của chủ sử dụng (15% từ tháng 4 năm 2025) được tính thêm, giảm số tiền đến tay bạn
- Bạn không thể nhận cổ tức từ thu nhập này với mức thuế cổ tức thấp hơn
- Việc khai báo chi phí trở nên hạn chế hơn nhiều

Ví dụ

Contract của Claire nằm trong IR35. Công ty của cô xuất hóa đơn £10,000 mỗi tháng. Sau khi khấu trừ PAYE, National Insurance nhân viên và National Insurance chủ sử dụng (15% từ tháng 4 năm 2025), cô nhận được khoảng £6,600, so với khoảng £8,200 nếu Contract nằm ngoài IR35. Sự khác biệt rất lớn và thực tế.

Sau khi nhận tiền, bạn còn phải nộp thêm thuế không?

Đây là một trong những câu hỏi phổ biến nhất mà contractor đặt ra. Câu trả lời ngắn gọn: **phụ thuộc vào tổng thu nhập của bạn**, nhưng có những bẫy cụ thể thường gây ra vấn đề.

Dòng tiền hoạt động như thế nào

Bước 1	Bạn xuất hóa đơn cho khách hàng (ví dụ £10,000)
Bước 2	Bên trả phí khấu trừ National Insurance chủ sử dụng (15%), khoản này được trừ trước từ tổng giá trị
Bước 3	Số tiền còn lại được tính là mức lương ước tính. Bên trả phí khấu trừ Thuế Thu Nhập và National Insurance nhân viên qua PAYE
Bước 4	Số tiền ròng vào tài khoản ngân hàng của Limited Company bạn
Bước 5	Bạn trả cho mình một khoản lương từ công ty bằng với mức lương ước tính, không cần thêm PAYE vì đã được thanh toán ở bước 3

Khi bạn thường không nợ thêm thuế cá nhân

Nếu PAYE được khấu trừ đúng mức và tổng thu nhập của bạn vẫn trong mức thuế cơ bản (dưới £50,270), bạn thường không phải nộp thêm thuế cá nhân đáng kể. Cơ chế lương ước tính được thiết kế để PAYE đã nộp sẽ thanh toán nghĩa vụ.

Khi bạn sẽ nợ thêm, qua Self-Assessment

- **Thuế mức cao hơn:** Nếu tổng thu nhập từ tất cả nguồn vượt £50,270 nhưng PAYE chỉ được khấu trừ ở mức cơ bản, HMRC sẽ thu phần chênh lệch qua khai báo Self-Assessment của bạn
- **Hoàn trả khoản vay sinh viên:** Thu nhập trong IR35 được tính vào ngưỡng thu nhập, nên khoản hoàn trả có thể được kích hoạt hoặc tăng lên
- **High Income Child Benefit Charge:** Nếu tổng thu nhập vượt £60,000, bạn có thể phải hoàn trả một phần hoặc toàn bộ Child Benefit
- **Personal Savings Allowance và Dividend Allowance:** Những khoản này giảm đối với người nộp thuế mức cao hơn, nên có thể phát sinh thêm thuế trên lãi suất hoặc cổ tức từ các nguồn khác

Bẫy lợi nhuận công ty (sai lầm phổ biến nhất)

Nếu số tiền ròng nằm trong công ty và bạn không trả cho mình toàn bộ mức lương ước tính, lợi nhuận giữ lại sẽ phải chịu Corporation Tax (19-25%). Khi bạn sau đó rút ra dưới dạng cổ tức, thuế cổ tức áp dụng thêm. Điều này tạo ra đánh thuế kép trên số tiền đã bị khấu trừ PAYE một phần.

Cách làm sạch: trả cho mình một khoản lương bằng với mức lương ước tính. Vì PAYE đã được thanh toán bởi bên trả phí, không cần thêm Thuế Thu Nhập hoặc National Insurance cho khoản thanh toán đó. Công ty không nên giữ lại lợi nhuận từ Contract trong IR35.

Ví dụ

Agency của David khấu trừ PAYE và National Insurance trên mức lương ước tính £8,000 mỗi tháng. Công ty của anh nhận £5,100 ròng. Anh trả cho mình £5,100 dưới dạng lương. Không cần thêm PAYE cho khoản đó. Cuối năm, anh khai báo Self-Assessment hiển thị thu nhập việc làm ước tính. Tổng thu nhập của anh là £96,000, vì vậy anh nợ thuế mức cao hơn trên phần vượt £50,270 mà chỉ bị đánh thuế ở mức cơ bản. Kế toán của anh tính ra: khoảng £2,800 thuế bổ sung phải nộp vào tháng 1.

Bạn vẫn phải khai báo Self-Assessment mỗi năm ngay cả khi tất cả thuế đã được khấu trừ qua PAYE. Thu nhập trong IR35 được báo cáo là thu nhập việc làm ước tính trên khai báo của bạn.

Nghĩa Vụ Thuế Chi Tiết

Ngoài IR35 – thuế hoạt động như thế nào

Khi nằm ngoài IR35, Limited Company của bạn nhận toàn bộ thu nhập từ Contract. Bạn thường trả cho mình một khoản lương nhỏ (đến mức personal allowance hoặc ngưỡng National Insurance) và lấy phần lợi nhuận còn lại dưới dạng cổ tức. Đây là cách hiệu quả về thuế hơn vì:

- Lương đến £12,570 không phải chịu thuế thu nhập (personal allowance)
- Cổ tức có khoản miễn thuế £500, sau đó bị đánh thuế 8.75% (mức cơ bản), 33.75% (mức cao hơn) hoặc 39.35% (mức bổ sung)
- Limited Company của bạn nộp Corporation Tax trên lợi nhuận ở mức 19% (mức lợi nhuận nhỏ) hoặc 25% (mức chính trên £250,000)
- Bạn có thể khấu trừ các chi phí kinh doanh hợp lệ qua công ty trước khi tính thuế

Trong IR35 – thuế hoạt động như thế nào

Khi nằm trong IR35, bên trả phí (khách hàng hoặc agency) phải khấu trừ thuế trước khi thanh toán cho công ty của bạn. Thu nhập được tính như thể bạn được tuyển dụng trực tiếp:

- Thuế Thu Nhập được khấu trừ qua PAYE ở mức 20%, 40% hoặc 45% tùy theo tổng thu nhập
- National Insurance nhân viên ở mức 8% (trên thu nhập từ £12,570 đến £50,270) và 2% trên mức đó
- National Insurance chủ sử dụng ở mức 15% được tính thêm trên hóa đơn, được trừ từ tổng giá trị Contract trước khi đến tay bạn
- Bạn không thể trả cho mình cổ tức từ thu nhập này theo mức thuế cổ tức
- Khoản miễn chi phí 5% đã bị bãi bỏ từ tháng 4 năm 2021. Chi phí vận hành chung không còn có thể được bù đắp cho Contract trong IR35

Ví dụ

Alex xuất hóa đơn £10,000 mỗi tháng theo Contract trong IR35. National Insurance chủ sử dụng 15% (£1,304) được khấu trừ trước, còn lại £8,696 là mức lương ước tính. Sau thuế Thu Nhập (40% mức cao hơn) và National Insurance nhân viên (8%), Alex nhận được khoảng £4,900, so với khoảng £8,200 với Contract tương đương ngoài IR35.

Nếu Bạn Có Cả Hai Cùng Lúc Thì Sao?

Hoàn toàn có thể, và khá phổ biến, khi có nhiều Contract chạy đồng thời với tình trạng IR35 khác nhau. Mỗi Contract được đánh giá độc lập. Bạn có thể nằm ngoài IR35 với một khách hàng và trong IR35 với khách hàng khác cùng một lúc.

Thuế hoạt động như thế nào khi có cả hai

Contract ngoài IR35	Contract trong IR35
Thu nhập ở lại trong Limited Company	Thuế khấu trừ tại nguồn bởi bên trả phí
Bạn trả cho mình lương + cổ tức	Được tính là thu nhập từ việc làm (PAYE)
Có thể cơ cấu thuế hiệu quả hơn	Không có lựa chọn cổ tức cho thu nhập này
Khai báo qua Self-Assessment	Bên trả phí xử lý PAYE; bạn vẫn cần Self-Assessment

Những điểm quan trọng cần quản lý cẩn thận:

- Lưu hồ sơ rõ ràng để phân tách thu nhập trong và ngoài IR35; HMRC có thể xem xét cả hai
- Tổng thu nhập từ tất cả nguồn quyết định mức thuế áp dụng. Một Contract lớn trong IR35 có thể đẩy cổ tức ngoài IR35 vào mức thuế cao hơn
- Bạn vẫn cần khai báo Self-Assessment mỗi năm bất kể tình trạng hỗn hợp
- Không trộn lẫn thu nhập trong IR35 với lợi nhuận công ty ngoài IR35. Chúng được xử lý khác nhau và phải được hạch toán riêng

Ví dụ

Rachel có hai Contract. Contract A (£60,000/năm) nằm ngoài IR35. Cô nhận lương £12,570 và phần còn lại dưới dạng cổ tức. Contract B (£30,000/năm) nằm trong IR35. Agency khấu trừ PAYE và National Insurance trước khi thanh toán cho công ty của cô. Khi hoàn thành Self-Assessment, Rachel khai báo thu nhập làm việc ước tính trong IR35 cùng với cổ tức. Vì tổng thu nhập vượt £50,270, một phần cổ tức rơi vào mức thuế cao hơn 33.75% thay vì 8.75%. Kế toán của cô lên kế hoạch thời điểm nhận lương và cổ tức phù hợp.

Cách Tự Bảo Vệ Khi Nằm Ngoài IR35

Nếu Contract của bạn nằm ngoài IR35, hãy đảm bảo thực tế làm việc phù hợp:

- **Không dùng địa chỉ email của khách hàng.** Dùng email của Limited Company của bạn
- **Không xuất hiện trên sơ đồ tổ chức của khách hàng** như một thành viên nhân viên
- **Làm việc cho nhiều hơn một khách hàng** nếu có thể
- **Sử dụng quyền substitution.** Dù chỉ một lần, bằng văn bản, là có ích
- **Lưu hồ sơ.** Lưu hóa đơn, email và tóm tắt dự án thể hiện bạn làm việc độc lập
- **Xem xét lại Contract trước khi ký.** Cách diễn đạt rất quan trọng
- **Tránh bị đối xử như nhân viên.** Không tham gia tiệc nhân viên trong bảng lương, không nhận đặc quyền của công ty

Tình trạng IR35 được đánh giá theo từng Contract. Một Contract mới – dù với cùng một khách hàng – có thể có tình trạng khác nhau.

Sai Lầm Thường Gặp Cần Tránh

Sai lầm	Tại sao đây là vấn đề
Giả định "ngoài" mà không kiểm tra	HMRC có thể điều tra nhiều năm sau và đưa ra hóa đơn thuế lớn kèm lãi suất
Chỉ dựa vào Contract	HMRC xem xét thực tế của việc làm, không chỉ là các điều khoản đã viết
Không bao giờ thay thế	Điều khoản substitution không bao giờ được sử dụng có thể bị coi là hình thức
Làm việc cho một khách hàng nhiều năm	Contract dài hạn với một khách hàng thu hút sự giám sát của HMRC
Bỏ qua SDS	Bạn chỉ có khoảng thời gian hạn chế để khiếu nại. Bỏ lỡ nghĩa là chấp nhận quyết định
Không lưu hồ sơ	Không có bằng chứng, đó là lời bạn nói với HMRC

Lieu Vo Có Thể Giúp Gì?

IR35 là một trong những lĩnh vực mà một lượng nhỏ lời khuyên sớm có thể giúp tránh được hóa đơn thuế lớn sau này. Lieu Vo có thể giúp bạn:

- Xem xét Contract và thực tế làm việc của bạn so với các bài kiểm tra IR35
- Đưa ra ý kiến bằng văn bản về việc Contract của bạn có khả năng nằm trong hay ngoài IR35
- Giúp bạn khiếu nại một SDS mà bạn cho là không chính xác
- Tư vấn về cách sắp xếp công việc để giảm rủi ro IR35
- Trả lời các câu hỏi cụ thể về Contract mới trước khi bạn ký

Để thảo luận về tình huống của bạn, hãy liên hệ với Lieu Vo theo thông tin dưới đây.

Tên	Lieu Vo
Email	your@email.com
Điện thoại	[+44 XXXX XXXXXX]

Tài liệu này mang tính chất thông tin chung và phản ánh luật thuế Vương quốc Anh tính đến tháng 4 năm 2025. Đây không phải là lời khuyên thuế chính thức. Vui lòng tìm kiếm lời khuyên cụ thể cho tình huống của bạn.